

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ І МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

**МЕТОДИКА РЕАЛІЗАЦІЇ ОЧІКУВАНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ УЧНІВ
ЗСО У ПРОЦЕСІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОЕКТНО-ТЕХНОЛОГІЧНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ**

Кваліфікаційна робота

на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»

Виконав: студент 4 курсу, групи 12-411
спеціальності 014 Середня освіта (Трудове
навчання та технології)

Освітньо-професійної програми Середня
освіта (Трудове навчання та технології)

Корягіна Єлизавета Вікторівна

Керівник к.п.н., доцент Шпак Л. М.

Рецензент: к.п.н., доцент Носова І.О.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. Педагогічні умови організації проектно-технологічної діяльності учнів зо на заняттях трудового навчання	5
1.1 Змістовно-структурні особливості проектно-технологічної діяльності учнів у процесі трудового навчання.....	5
1.2 Характеристика навчальної програми «Трудове навчання» для учнів 5-9 класів.....	8
РОЗДІЛ 2. Методичні особливості реалізації очікуваних результатів учнів на заняттях трудового навчання	15
2.1 Планування діяльності вчителя трудового навчання як передумова реалізації очікуваних результатів учнів у процесі проектно-технологічної діяльності.....	15
2.2 Методичні особливості розробки творчого проекту за основною технологією виготовлення виробів з бісеру в 8 класі.....	31
ВИСНОВКИ	46
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	47
ДОДАТОК А	50
ДОДАТОК Б	56

ВСТУП

Актуальність теми дипломної роботи. Важливим засобом різностороннього розвитку учнів є трудове навчання. Однак, під час цього процесу повинні враховуватися фізіологічні та вікові особливості учнів, чергуватися практична діяльність у майстернях із заняттями в класі, що підвищить працездатність вихованців, адже зміна виду роботи позитивно впливає на предметно-технологічну компетентність та її розвиток.

Також на уроках із трудового навчання присутня розумова діяльність, оскільки разом із фізичною активністю перед учнями постає ряд творчих завдань, таких як розробка технології виробу, його конструювання, виготовлення тощо. Під час цих процесів учні набувають нових знань та використовують попередньо засвоєнні, що і сприяє розвитку розумових здібностей вихованців. Основними доробками створення проектно-технологічної діяльності під час трудового навчання займалися такі вчені як: В. К. Сидоренко, А. І. Терещук, О. М. Коберник, В.М. Андреева.

Мета дипломної роботи: визначити теоретичні засади реалізації очікуваних результатів учнів зсо у процесі організації проектнотехнологічної діяльності.

Завдання дипломної роботи:

1 Аналіз психолого-педагогічних умов організації проектнотехнологічної діяльності учнів зсо на заняттях трудового навчання.

2. Визначення методичних особливостей реалізації очікуваних результатів учнів на заняттях трудового навчання з учнями 8 класів засобами технології виготовлення виробів із бісеру.

3. Розробка творчого проекту за основною технологією виготовлення виробів з бісеру в 8 класі.

Об'єктом дослідження є освітній процес трудового навчання в закладах середньої освіти.

Предмет дослідження: реалізація методики проектно-технологічної діяльності учнів закладу середньої освіти засобами технології виготовлення виробів з бісеру.

Під час дослідження використовувалися методи аналізу наукової, навчально-методичної літератури, інформаційних джерел з питань проектно-технологічної діяльності учнів на заняттях трудового навчання засобами технології виготовлення виробів з бісеру.

РОЗДІЛ 1

Педагогічні умови організації проектно-технологічної діяльності учнів зсо на заняттях трудового навчання

1.1 Змістовно-структурні особливості проектно-технологічної діяльності учнів у процесі трудового навчання

Основна мета середньої освіти – розвиток і соціалізація учнів, формування самосвідомості, національної культури, поведінки, стилю мислення, різносторонніх навичок, творчих здібностей, здатності до самонавчання та саморозвитку.

Зазначене стає можливою через залучення учнів до проектно-діяльності на уроках трудового навчання, що сприяє формуванню здібностей до самостійного навчання, освоєння сучасних технологій, розвитку для умінь конструювати особистий процес пізнання та реалізовувати заплановане на практиці. [11].

«В предметній галузі «Технологія», основними завданнями якої є формування технічно, технологічно і комп'ютерно освіченої особистості та забезпечення підготовки її до трудової діяльності в умовах сучасного високотехнологічного інформаційного суспільства, метод проектів – це комплексний процес, який формує в школярів загально-навчальні вміння, основи технологічної грамоти, культуру праці і спрямований на оволодіння ними способами перетворення матеріалів, енергії та інформації технологіями їх обробки», - зазначає О. М. Коберник у своїй роботі «Проектування навчально-виховного процесу в школі» [13].

Предметна технологія являє собою послідовність технологічних етапів, що мають на меті перетворення первинної інформації на результатну в будь-якій предметній галузі. Предметна технологія не

залежить від використання засобів обчислювальної техніки та інформаційних технологій.

Протягом останніх років питання організації проектно-технологічної діяльності цікавить багатьох дослідників. Аналіз праць багатьох педагогів дає можливість стверджувати, що науковців найбільш цікавить процес проектування виготовлення виробу.

О. М. Коберник стверджує, що «Під проектуванням розуміють також науково-обґрунтоване конструювання системи параметрів об'єкта або якісно нового стану проекту-прототипу» [13].

За змістом проектування розуміють як перетворення вже існуючого об'єкта у нову форму. Саме проектно-технологічна діяльність формулює алгоритм дій для даного перетворення. Аналізуючи та узагальнюючи наукові роботи О. Коберника, В. Симоненка, В. Василенка та ін., можна дійти висновку, що досліджень для застосування проектно-технологічної діяльності на уроках обслуговуючої праці проводиться не досить широко. Проектування хоч і схоже з такими поняттями конструювання, планування, моделювання, прогнозування, програмування, але має свої відмінності та є більш загальним. Для його досягнення потрібне комплексне забезпечення умов соціальної інтегрованості, соціально-економічної ефективності, суспільної активності та соціально-організаційної керованості.

Основна сутність проектування полягає в конструюванні сукупності засобів, що дозволяють розв'язати визначені завдання. За змістом проектування поділяють на: процес розробки не окремих об'єктів, а цілих систем; творчість, яка потенційно властива кожному, навчальну дисципліну, що складається з мистецтва та науки.

Визначають три основні стадії проектування: аналіз, синтез та оцінка. О. Коберник вважає, що «Ці стадії можна визначити як розділення цілого на частини, об'єднання частин по-новому і вивчення наслідків практичного застосування спроектованого. Вони

повторюються багаторазово, а кожний наступний цикл відрізняється від попереднього більшою деталізацією та меншою спільністю»[11].

У вищезазначених визначеннях проектування розглядається як зі сторони творчої діяльності так і зі сторони прийняття рішень. Це основний компонент освітнього процесу, призначений для реалізації та створення нових понять і методик проектно-технологічної діяльності. Під час створення творчого проекту, школярі вчаться приймати рішення самостійно, знаходити свої прогалини в знаннях та виправляти їх.

Проектно-технологічна діяльність дає змогу вихованцям розвивати свої здібності. Для того, щоб включати учнів у проектно-технологічну діяльність творчого характеру, її потрібно проводити в чотири етапи:

1. організаційно-підготовчий;
2. конструкторський;
3. технологічний;
4. заключний.

Основна задача першого етапу – правильно обрати об'єкт проектування, адже від цього залежить успіх усієї роботи. Це етап, на якому учні формують ідеї, обговорюють варіанти конструкцій та найкращі її сторони для подальшого використання. На завершення цього етапу визначаються з дизайном об'єкту, а також з часом для його виготовлення[13].

Другий етап роботи - конструкторський. Учні складають ескіз своєї конструкції яка відповідає усім вимогам та дизайну, підбирають інструменти та матеріали, визначають технологію виготовлення, проводять екологічні, економічні та мінімаркетингові дослідження. Кінцевим результатом цього етапу є отримання та застосування нових знань, умінь і навичок, для виготовлення готових графічних документів.

На третьому етапі, який називається технологічний, вихованці виконують заплановане завдання та намагаються оцінити якість виробу. Мета технологічного етапу правильне та якісне виконання усіх

поставлених трудових задач. Очікуваним результатом є виконання технологічних операцій, оцінка якості отриманої конструкції та дотримання трудової дисципліни.

Заключний етап має на меті здійснити кінцевий контроль, порівняння отриманої конструкції і запланованої, усунення недоліків, аналіз виконаної роботи та оцінювання результатів діяльності.

Закінчення всіх чотирьох етапів – захист учнями своїх проєктів, де встановлюються відсоток поставленої мети за результатом праці[12].

Ефективна організація проєктно-технологічної діяльності вимагає вирішення низки питань як самим учнем так і вчителем. Успішний процес такої діяльності отримується, якщо враховувати деякі організаційно-методичні умови, серед яких забезпечення підготовки вчителя відповідними теоретичними, практичними і методичними засобами; здійснення поточного й перспективного планування; створення банку інформації та ідей про об'єкти для можливого проєктування; забезпечення вільного та самостійного вибору об'єкта проєктування для кожного школяра; стимулювання вчителем проєктно-технологічної діяльності вихованців; реалізація на уроках трудового навчання особистісного-орієнтованого підходу; забезпечення творчого розвитку учнів під час реалізації проєктів; поєднання урочної та позаурочної навчально-трудової активності школярів; використання індивідуальної, парної та групової форм виконання проєктів; формування у вихованців навичок самостійної діяльності[13].

Таким чином, можна зробити висновок, що основою проєктно-технологічної діяльності є гнучка організація процесу навчання школярів. У результаті такої діяльності реалізуються сучасні вимоги особистісного розвитку учня та враховується індивідуальні здібності й інтереси.

1.2 Характеристика навчальної програми «Трудове навчання» для учнів 5-9 класів

Учні базової середньої школи навчаються за оновленою програмою «Трудове навчання 5-9 клас» (2017 р.), зміст якої орієнтовано на формування в учнів предметних та ключових компетентностей, що наближають процес трудового навчання до інтересів школярів, їх здібностей та потреб.

Знання, вміння і навички учня, які включають в себе й певну життєву позицію називаються ключовою компетентністю. У формуванні такого виду компетентності беруть участь усі навчальні предмети [25].

Однак, предмет «Трудове навчання» включає в себе й третю компетентність – проектно-технологічну. Це дає школяру змогу за допомогою обраної технології застосовувати свої знання, вміння, навички для виготовлення певного виробу, починаючи від творчого задуму і закінчуючи його втілення у життя.

Об'єктами проектно-технологічної діяльності учнів є творчі та навчальні проекти, що виконуються за допомогою різних технологій, підбору матеріалів для конструкцій, планування робіт, що необхідні для виготовлення виробу на всіх етапах його реалізації [25].

Саме на основі об'єктів проектної діяльності, а не технологій відбувається формування змісту технологічної діяльності школярів під час уроків трудового навчання. Стає можливим одночасне проектування та виготовлення одного й того ж виробу за допомогою використання різних технологічних процесів.

Кінцевим результатом будь-якої проектно-технологічної діяльності учнів являється спроектовані і виготовлені вироби (закінчені проекти), які мають ставати складнішими як протягом навчального року, так і протягом всього процесу вивчення предмета «Трудове навчання» [25].

Вивчення та освоєння теоретичного матеріалу, технічних понять, формування відповідних умінь і навичок визначається вчителем на власний розсуд, але ним обов'язково враховуються усі індивідуальні особливості та здібності вихованців, відповідно до очікуваних кінцевих результатів навчальної діяльності учнів та обраних технологій.

Формування тем уроків, які учням необхідно засвоїти для виготовлення об'єктів проектування вчителем визначаються самостійно.

Відповідно до навчальної програми «Трудове навчання» 5-9 класу визначено, що очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів 5 класу мають наступні складові компоненти: знаннєвий, діяльнісний і ціннісний.

Знаннєвий компонент складається зі знань учнів щодо етапів проектування та конструкційних матеріалів, які необхідні для виготовлення виробу; розуміння методу фантазування та дотримання правил безпечної праці; вмінь розрізняти та називати інструменти для обробки матеріалів; оптимальної організації робочого місця [25].

Діяльнісний компонент включає в себе дотримання послідовності етапів проектної діяльності; застосування методу фантазування під час проектування виробу; проведення досліджень для обґрунтування конструкційних особливостей виробу; виконання малюнка та технологічних операцій майбутнього виробу; добір інструментів та матеріалів для реалізації виробу; дотримання усіх прийомів роботи з інструментами; визначення необхідної кількості матеріалів для втілення проекту; розрізнення за ознаками технологій виготовлення та оздоблення виробу характерних особливостей, що поширені в регіоні, де проживає учень; виготовлення та оздоблення виробу за готовою композицією; дотримання правил безпечної праці [25].

У межах визначників ціннісного компоненту виокремлюють вміння робити висновок про необхідність економного використання конструкційних матеріалів; усвідомлення важливості дотримання

безпечних прийомів праці; усвідомлення значущості виробу та техніки його виготовлення.

У 6 класі знаннєвий компонент доповнюється розумінням етапів проектування, знаннями про метод біоформ, моделі-аналогу та базової моделі під час реалізації виробу; вихованці знають властивості конструкційних та розуміють роль природних матеріалів у важливості збереження довкілля; розрізняють та називає інструменти й різні пристосування для обробки матеріалів; мають уявлення про те, що таке масштаб [25].

Діяльнісний компонент містить в собі вміння розрізняти етапи проектної діяльності; застосовувати методи фантазування та біоформ; розрізняти моделі-аналоги; добирати матеріали залежно від властивостей; читати та виконувати схеми (зображення плоскої деталі); визначати типи деталей та способом їх отримання; виконувати технологічних операцій відповідно до обраного виробу та технології його виготовлення; підбирати інструменти та матеріали реалізації виробу; визначати оптимальну кількість матеріалів втілення проекту; розрізняти за ознаками технологій виготовлення та оздоблення виробу характерних особливостей, що поширені в регіоні, де проживає школяр; дотримуватися правил безпечної праці [25].

Під час ціннісного компоненту виокремлюють такі складові, як природне походження; обґрунтовують взаємозв'язок між дотриманням технології виготовлення та якістю виробу; усвідомлюють значення кожної деталі [24].

Знаннєвий компонент для учнів 7 класу складається з розуміння методу, орієнтованого на пошук ідей в несподіваних напрямках (метод фокальних об'єктів); пояснення змісту моделі-аналогу для реалізації виробу; впливу властивостей матеріалів на технологію обробки; розуміється на будові та принципі дії інструментів, обладнань та пристосувань для обробки матеріалів.

Діяльнісний компонент містить вміння учнями планувати власний проект та застосовувати під час цього процесу відповідні методи; відтворювати алгоритм методу фокальних об'єктів із використанням моделі-аналогу для виготовлення більш досконалого виробу; виконувати технологічні операції відповідно до обраного виробу та технології його виготовлення; визначати сфери застосування різноманітних видів технологій; виготовляти виріб, використовуючи контрольновимірювальний інструмент; комбінувати композицію для оздоблення виробу; розраховувати приблизну вартість витрачених матеріалів; читати та виконувати схеми (графічні зображення) на дві площини проєкцій; розрізняти види механізмів перетворення та передачі руху [25].

Визначниками ціннісного компоненту являються важливість правильного добору конструкційних матеріалів та послідовне дотримання технології під час виготовлення виробу; важливість грамотного виконання графічного зображення [25].

У процесі вивчення «Трудового навчання», учнів 7-9 класів орієнтують формувати вміння економного використання матеріалів та визначати їх необхідну кількість для реалізації проекту; проводити міні-маркетингові дослідження орієнтовані на визначення вартості кінцевого виробу; добирати інструменти та пристосування відповідно до визначених завдань [25].

У 8 класі знаннєвий компонент включає в себе вміння пояснювати добір методів проєктування; використовувати комбінації для створення форми виробу; містити уявлення про сучасні технології виготовлення матеріалів; пояснювати будову та принципи дії інструментів, обладнань та пристосувань під час обробки матеріалів [25].

Діяльнісний компонент містить такі показники як визначення завдань під час планування проекту; комбінувати різні процеси проєктування виробу; використовувати моделі-аналоги для аналізу

проектування; враховувати переваги та недоліки обраних матеріалів; розраховувати та планувати приблизну вартість витрачених матеріалів; виготовляти виріб, створивши композицію для його оздоблення; читати та виконувати схеми (графічні зображення) на три площини проєкцій; характеризувати принцип дії машини [25].

У межах визначників ціннісного компоненту учні виокремлюють судження щодо добору конструкційних матеріалів, враховуючи певні критерії; розуміють вплив матеріалів хімічного походження на людину; оптимально обирають форму та оздоблення виробу; оцінюють та усувають недоліки під час виконання технологічних операцій; намагаються створити безвідходне виробництво; вміють читати креслення [24].

Знаннєвий компонент для учнів 9 класу складається зі знань властивостей та сфер, де застосовуються сучасні матеріали для конструкцій; розуміння технологій, ідеї яких запозичені із живої природи (біоніка); характеризує будову і принцип дії інструментів, обладнань та пристосувань для обробки матеріалів [25].

Діяльнісний компонент містить наступні показники: характеристику результатів проектування кожного етапу, аналізуючи заплановані; елементи біоніки застосовуються під час процесу створення форми виробу; обґрунтовується доцільність обраних матеріалів; оцінюється об'єкт проектування; розраховується приблизна затратність проекту; виготовляється виріб та композиція для його оздоблення; читаються та виконуються креслення деталей виробу та технічний рисунок; розпізнається автоматичний пристрій за принципом його дії [25].

Визначники ціннісного компоненту містять доцільність застосування методів проектування під час вирішення завдань; прогноз якості, вартості та сферу застосування виготовленого виробу; оцінку

результатів своєї діяльності та важливість вторинної переробки використаної сировини [24].

Тож, виконавши змістовно-структурний аналіз показників навчальної програми «Трудове навчання, 5-9 клас», можемо стверджувати, що реалізація очікуваних результатів організації проектно-технологічної діяльності учнів на уроках трудового навчання можлива при використанні трьох основних компонентів: знаннєвого, діяльнісного та ціннісного.

РОЗДІЛ 2

Методичні особливості реалізації очікуваних результатів учнів на заняттях трудового навчання

2.1 Планування діяльності вчителя трудового навчання як передумова реалізації очікуваних результатів учнів у процесі проектно-технологічної діяльності

Зміст технологічної освіти, сукупність методів, форм та засобів, можливість шляхів вибору досягнення цілей реалізовується під час створення навчальних проектів, що сприяє розвитку суб'єктній проектно-технологічній діяльності учителя й учнів.

Успіх реалізації проектно-технологічної діяльності школярів залежить від впровадження трудового навчання в їх особистісний освітній досвід, що забезпечується через впорядкування його змісту, методів, організаційних форм та засобів навчання. Кожен метод навчання являє собою поєднання способів спільної діяльності вчителя та учнів, які спрямовуються на вирішення відповідних завдань [17].

Кінцевим результатом трудового навчання або, іншими словами, освітнім продуктом такої діяльності являється художньо-матеріальний виріб (матеріал особистого портфоліо). Тому, основними методами трудового навчання є їх поділ за формою зовнішнього прояву на такі, як словесні й наочні, та формою внутрішнього прояву: репродуктивні,

дослідницькі, пояснювально-ілюстративні, проблемні та частково-пошукові.

Методи навчання за внутрішньою формою прояву змушують школярів розвивати в собі креативність із позиції конструктивної діяльності.

Основні чинники такої системи трудового навчання подано на схемі:

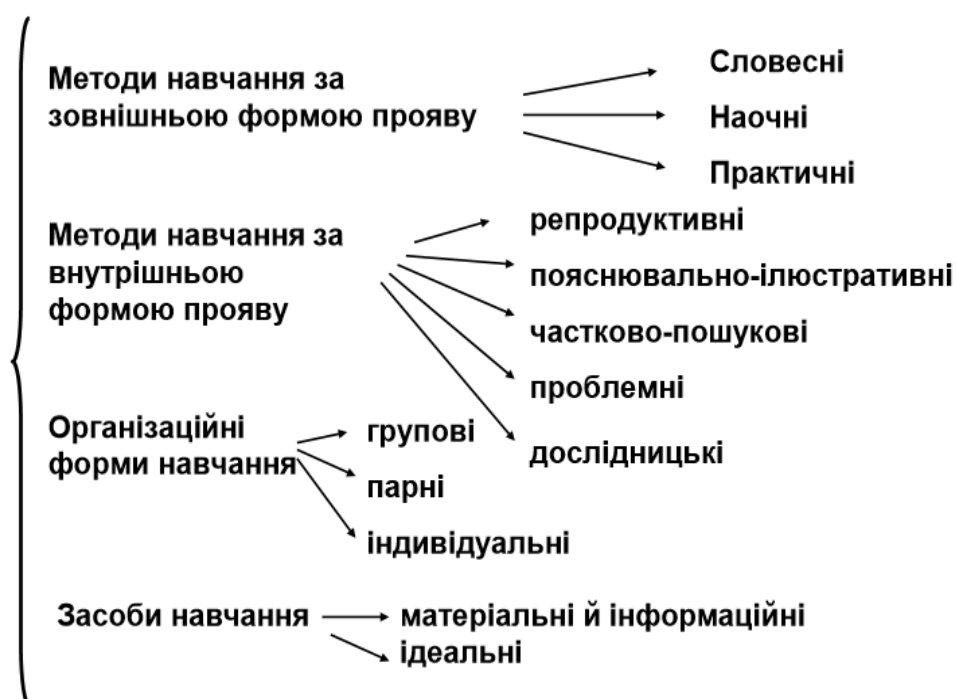

Схема. 2.1. Основні чинники методичної системи трудового навчання.

Для створення сприятливих умов взаємодії між вчителем та учнями, реалізації єдиної системи навчання, виховного процесу та індивідуального розвитку кожного школяра, використовуються форми трудового навчання, поділені за основними особливостями на індивідуальні, парні й групові. Основними засобами під час вивчення в школі предмету «Трудове навчання» є матеріальні та інформаційні інструменти проектно-технологічної діяльності. Серед таких засобів, що покликані пробудити інтерес до навчання та відповідних практичних дій, виділяють навчальне обладнання, паперові та електронні

підручники, робочі зошити, посібники, довідники, дидактичні матеріали та ін.[20].

Таблиця 2.1

Методи навчальної проектно-технологічної діяльності

Теоретичні	Емпіричні
Мисленні операції	Вивчення інформаційних джерел

Продовження Таблиця 2.1

Аналіз і синтез систем знань	Спостереження
Виявлення суперечностей	Опитування
Визначення проблем	Маркетингові дослідження
Порівняння виробів-аналогів	Художнє моделювання
Побудова гіпотез	Конструювання
Аналіз альтернатив	

Основним завданням проектно-технологічної системи трудового навчання є досягнення очікуваного результату, тобто виготовлення соціально та особистісно значущого виробу. Саме тому, процес трудового навчання складається із завдань, виконуючи які вихованці проходять всі етапи: від початкового задуму до реалізації кінцевого проекту. Ці завдання взаємопов'язані між собою, однак відрізняються змістом і характером діяльності [26].

Залежно від структури виділяють основні групи проектно-технологічних завдань: інформаційно-дослідницькі, конструкторські, рефлексивно-оцінювальні та технологічні.

Задля правильного вибору реалізації проекту, перш за все, необхідно дослідити в ньому потребу та визначити його користь, вивчити свої можливості та наявність фінансових, матеріальних й часових ресурсів [20].

Для початку проводяться міні-маркетингові дослідження, що включають в себе збирання, опрацювання та аналіз даних для виявлення потреб потенційних користувачів даного виробу.

Конкретним результатом досліджень маркетингу є розробки, які використовуються при виборі й реалізації стратегії і тактики маркетингової діяльності.

Процес маркетингового дослідження включає низку послідовно виконуваних операцій (рис. 2.1):

1. визначення проблеми;
2. кабінетні дослідження (або аналіз вторинної інформації);
3. польові дослідження (або отримання первинної інформації);
4. аналіз даних;
5. рекомендації й використання результатів.

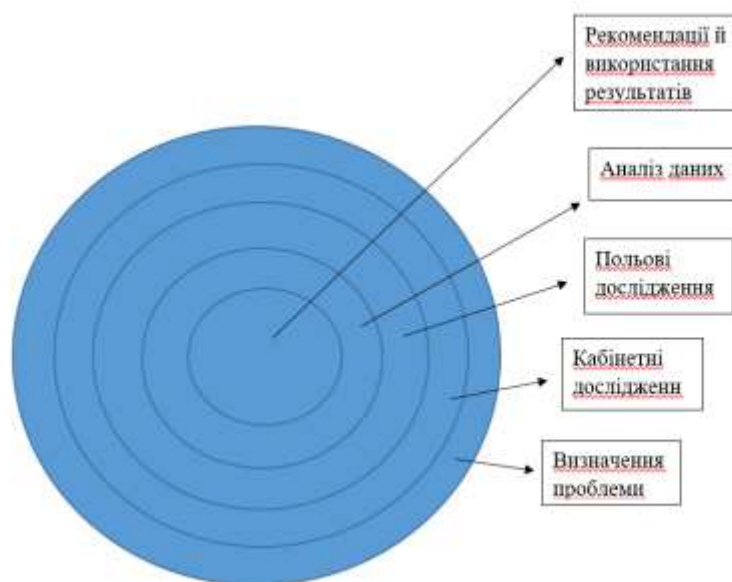

Рис. 2.1- Процес маркетингового дослідження.

Усі дії виконуються в певному порядку. Наприклад, вторинна інформація не вивчається доти, доки фірма не визначить проблему або питання, яке повинне бути вивчене, а первинна інформація не збирається до тих пір, поки не буде ретельно вивчена вторинна [20].

Кожна проектно-технологічна діяльність вимагає значних часових затрат, а ступінь свободи, наданої учням вчителем, напряду залежить від індивідуальних можливостей кожного школяра та наявного матеріального забезпечення. Більш творчих учнів залучають до додаткових видів діяльності, що реалізується в позакласних, позашкільних та домашніх умовах. Саме тому, методика трудового навчання є більш гнучкою в порівнянні з іншими шкільними предметами та напряду залежить від можливостей й інтересів учнів та рівня вчительської компетентності [26].

Для мотивації навчальної та творчої діяльності вихованців, вчитель знайомить їх із змістом розділів трудового навчання, що вивчатимуться та основними навичками, якими вони мають оволодіти, критеріями оцінювання результатів їх діяльності.

Одним із важливих методів розвитку індивідуальних здібностей школярів є формування методу рефлексії, тобто постійного аналізу та оцінки результатів, завдань, цілей і процесу проектно-технологічної діяльності [26].

Рефлексія охоплює порівняння й оцінку вихідних і кінцевих станів, тобто результатів власної продуктивної діяльності. Тому на основі здобутого індивідуального освітнього розвитку стає можливим формування нових особистісних властивостей та уявлення про результат власної проектно-технологічної діяльності, її цілі, способи, зміст та засоби, що допомагає критично оцінити себе та свою діяльність [20].

Для втілення у життя рефлексивної фази, яка слідує після проектування та виготовлення виробу, учні проходять такі етапи:

- Проектування та виготовлення виробу, його економічне, екологічне та естетичне обґрунтування.
- Оформлення матеріалів, отриманих під час роботи. Змістовний аналіз змістового особистого портфолію.
- Розробка рекламного проспекту.
- Оцінювання виробу та індивідуального рівня сформованих компетентностей.
- Оцінка вчителем, іншими учнями та експертами результатів проектно-технологічної діяльності. Формулювання висновків за підсумками результатів кінцевої діяльності.

О. Коберник у своїй науковій праці «Проектна технологія – модель особистісно орієнтованого трудового навчання» зазначає:

«Розуміння сутності змісту проектно-технологічної діяльності та методики його формування потребує від учителя: установлення

особистісно й соціально значущої мотивації навчальної діяльності кожного учня; роз'яснення критеріїв, параметрів і показників проектно-технологічної діяльності учнів, які є орієнтиром для побудови індивідуальних освітніх траєкторій, і засобом для самоконтролю в процесі трудового навчання; забезпечення варіативності досягнення індивідуальних цілей навчання, що сприяє самореалізації й самовизначенню кожного учня; входження в реальне життя, наявність зв'язків змісту трудового навчання з особистісним ставленням учнів до реальних проблем соціокультурного середовища школи, баланс вибору й заданості в кожному структурному змістовому компоненті; посилення духовної складової змісту технологічної освіти для взаємозв'язку когнітивних, емоційно-ціннісних і вольових процесів, максимального зближення навчання, виховання й розвитку учнів у процесі проектно-технологічної діяльності; самостійне розв'язання учнями низки проблем щодо виготовлення особистісно і соціально значущого виробу засобами проектно-технологічної діяльності, ціннісно-сміслових установок і соціально-комунікативної взаємодії з опорою на суб'єктний досвід та індивідуальні можливості; відкритість процесу трудового навчання для соціальної взаємодії, залучення зацікавлених людей, експертів, народних майстрів, батьків; обов'язкове створення індивідуальних освітніх продуктів, забезпечення їх аналізу, оцінювання й презентації; діагностика динаміки особистісних внутрішніх і зовнішніх освітніх досягнень учня в процесі трудового навчання, визначення спрямування подальшого освітнього шляху» [10].

Методика організації проектно-технологічної діяльності вчителя й учнів оснований на можливості реалізації інтересів та вподобань кожного вихованця. Такий підхід дає змогу для розвитку й постійної підтримки учнівської мотивація до самоактуалізації, що ефективно підвищує формування їхньої компетентності, спрямованої на створення умов для реалізації творчої діяльності, ентузіазму, самостійно прийнятих рішень.

Учні вчаться формулювати зміст своєї діяльності, створюючи власний освітній продукт. Це дає можливість для усвідомлення варіантів вирішення будь-якої проблеми, через прогноз результатів прийнятих рішень [20].

На разі, проектно-трудова діяльність на уроках «Трудового навчання» є найефективнішим способом застосування знань, умінь та навичок, здобутих у школі під час вивчення усіх навчальних предметів. Саме це, й руйнує всі уявлення, щодо предмету «Трудове навчання» як другорядного [10].

Основною важливою складовою діяльності вчителя є планування та складання календарно-тематичного плану та матриць.

Календарно-тематичне планування на кожний клас розробляється відповідно до вимог навчальної програми на основі державного освітнього стандарту.

Календарне планування – це розподіл у часі окремих тем за кількістю годин, що визначаються вимогам програми на кожну тему, кількості годин на тиждень та відповідно до розкладу занять.

Тематичне планування – визначення послідовності уроків, основних видів роботи на уроці. У ході тематичного планування вчитель визначає послідовність вивчення окремих питань теми, відбирає зміст, продумує систему уроків навчання, повторення, закріплення і форми контролю [26].

Виділяють наступні завдання календарно-тематичного планування такі, як:

- розподіл кожної теми в повному (річному) курсі вивчення предмета;
- визначення зв'язку між окремими уроками та темами повного (річного) курсу;
- формування в учнів знань, умінь та навичок із предмета.

Таблиця 2.2

Орієнтовано календарно-тематичний план для 8 класу на I семестр

№ п/ п	Клас, номери уроків	Розділи, теми	Кількість годин	Дата
	8 клас			
Розділ 1. Основи проектування, матеріалознавства та технології обробки				
Проект 1: Елементи ландшафтного дизайну Основна технологія: Технологія ландшафтного дизайну				
	1	Вступ. Вступний інструктаж з БЖ та ОП Призначення методу фокальних об'єктів.	1	
	2	Вибір об'єкта проектування. Планування роботи з виконання проекту.	1	
	3	Поняття про метод фантазування.. Графічне зображення.	1	
	4	Добір інструментів.	1	
	5	Виготовлення клумби.	1	
	6	Остаточне оформлення. Захист проекту.	1	
Проект 2: Намисто Основна технологія: Технологія виготовлення виробів з бісеру				
	7	Вибір та обґрунтування теми проекту. Планування роботи з виконання проекту.	1	
	8	Проектування рисунка виробу методом фантазування.	1	
	9	Добір конструкційних матеріалів та інструментів.	1	
	10	Виготовлення деталей	1	
	11	Виготовлення деталей	1	
	12	Продовження виготовлення деталей	1	

	13	З'єднання деталей виробу	1	
--	----	--------------------------	---	--

Продовження Таблиці 2.2

	14	Оздоблення виробу	1	
	15	Монтаж елементів з'єднання з виробом	1	
	16	Захист проекту	1	
Проект 3: Вішак для одягу Основна технологія: Технологія ручної обробки деревини Додаткова технологія: Технологія механічної обробки деревини Технологія оздоблення різьбленням				
	17	Вибір та обґрунтування теми проекту. Планування роботи з виконання проекту.	1	
	18	Проектування методом фантазування. Графічне зображення.	1	
	19	Добір конструкційних матеріалів та інструментів для виготовлення	1	
	20	Виготовлення шаблонів.	1	
	21	Виготовлення вішака .Оздоблення вішака.	1	
	22	Остаточна обробка виробу. Захист проекту.	1	
Проект 4: Чохол для горнятка Основна технологія: технологія обробки текстильних матеріалів ручним способом Додаткова технологія: Технологія оздоблення одягу				
	23	Вибір та обґрунтування теми проекту. Планування роботи з виконання проекту. Проектування методом фантазування. Аналіз виробів-аналогів. Графічне зображення.	1	
	24	Добір конструкційних матеріалів та інструментів для виготовлення	1	
	25	Виготовлення шаблонів. Розкрій виробу. З'єднання деталей крою	1	
	26	Остаточна обробка виробу. Захист проекту	1	

Продовження Таблиці 2.2

Проект 5 :Підставка для гаджета				
Основна технологія: Технологія механічної обробки деревини				
Додаткова технологія: Технологія оздоблення мозаїкою				
Технологія електротехнічних робіт				
	27	Вибір та обґрунтування теми проекту. Планування роботи з виконання проекту.	1	
	28	Проектування підставки методом фантазування. Створення графічного зображення виробу.	1	
	29	Добір конструкційних матеріалів та інструментів для роботи.	1	
	30	Точіння деталей на верстаті. Виготовлення деталей	1	
	31	Оздоблення виробу. Обладнання його електроарматурою	1	
	32	Остаточна обробка виробу. Захист проекту	1	
Розділ 2: Технологія побутової діяльності та самообслуговування				
Міні-проект 1: Моя зачіска				
Технології: Технологія добору зачіски				
	33	Як за допомогою рослинних натуральних засобів зміцнити волосся та змінити його колір.	1	
	34	Добір зачіски відповідно до форми обличчя.	1	
	35	Захист обраної зачіски.	1	

Основною частиною праці є напрям на індивідуалізацію навчання та розвиток творчої особистості. Ця частина роботи над матрицею спрямована на розвиток індивідуальних пізнавальних та творчих здібностей кожної дитини, сприяє самовизначенню, самореалізації та самовдосконаленню кожної особистості на ім'я «Учень» (табл.2.3).

Таблиця 2.3

Матриці календарно-тематичного планування для 8 класу на I семестр навчального року

Об'єкти проектно-технологічної діяльності учнів	Основна технологія	Додаткова технологія	К-сть годин (35 год)	Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів
Розділ I. Основи матеріалознавства та технології обробки				
Елементи ландшафтного дизайну	Технологія ландшафтного дизайну		6	Розуміє призначення методу фокальних об'єктів. Планує власну проектну діяльність. Застосовує методи проектування. Дотримується прийомів роботи з інструментами, пристосуваннями та обладнанням.
Прикраса для панянки	Технологія виготовлення виробів з бісеру		10	Розуміє призначення методу фокальних об'єктів. Пояснює сутність моделі-аналогу для проектування виробу. Розуміє вплив

Продовження Таблиця 2.3

Вішак для одягу	Технологія ручної обробки деревини	Технологія механічної обробки деревини и Технологія оздоблення різьбленням	6	властивостей конструкційних матеріалів на технологію обробки. Знає будову та принципи дії інструментів, пристосувань та обладнання для обробки конструкційних матеріалів. Планує власну проектну діяльність. Застосовує методи проектування. Відтворює алгоритм методу фокальних об'єктів для вдосконалення чи створення виробу. Використовує моделі-аналоги для вдосконалення виробу. Характеризує властивості конструкційних матеріалів. виконує технологічні операції відповідно до обраного виробу та технології його виготовлення. Добирає матеріали, інструменти та обладнання для виготовлення виробу. Дотримується прийомів роботи з інструментами, пристосуваннями та обладнанням. Визначає
-----------------	------------------------------------	--	---	--

Продовження Таблиця 2.3

				<p>необхідну кількість матеріалів для виготовлення виробу. Виготовляє виріб. Використовує контрольний вимірний інструмент. Комбінує композицію для оздоблення виробу. Оздоблює виріб. Розраховує орієнтовну вартість витрачених матеріалів. Дотримується правил безпечної праці при виконанні технологічних операцій. Читає та виконує графічне зображення (схеми) на дві площини проєкцій. Усвідомлює важливість правильного добору конструкційних матеріалів. Обґрунтовує послідовність виготовлення виробу. Усвідомлює важливість дотримання технологічної послідовності при виготовленні виробу. Усвідомлює важливість грамотного виконання графічного зображення для виготовлення виробу. Робить висновки про роль механізмів у перетворювальній діяльності</p>
--	--	--	--	--

Продовження Таблиця 2.3

Чохол для горнятка	Технологія виготовлення швейних виробів ручним способом	Технологія виготовлення вишитих виробів	4	<p>Розуміє вплив властивостей конструкційних матеріалів на технологію обробки Використовує моделі-аналоги для вдосконалення виробу. Характеризує властивості конструкційних матеріалів. Виконує технологічні операції відповідно до обраного виробу та технології його виготовлення . Добирає матеріали, інструменти та обладнання для виготовлення виробу. Дотримується прийомів роботи з інструментами, пристосуваннями та обладнанням. Визначає необхідну кількість матеріалів для виготовлення виробу. Обґрунтовує послідовність виготовлення виробу. Усвідомлює важливість дотримання технологічної послідовності при виготовленні виробу. Усвідомлює важливість грамотного виконання графічного зображення для виготовлення виробу</p>
--------------------	---	---	---	--

Продовження Таблиця 2.3

Підставка для гаджета	Технологія механічної обробки деревини	Технологія оздоблення мозаїкою Технологія електротехнічних робіт	6	<p>Розуміє призначення методу фокальних об'єктів. Пояснює сутність моделі-аналогу для проектування виробу. Розуміє вплив властивостей конструкційних матеріалів на технологію обробки. Знає будову та принцип дії інструментів, пристосувань та обладнання для обробки конструкційних матеріалів. Планує власну проектну діяльність. Застосовує методи проектування. Відтворює алгоритм методу фокальних об'єктів для вдосконалення чи створення виробу. Використовує моделі-аналоги для вдосконалення виробу. Характеризує властивості конструкційних матеріалів. Виконує технологічні операції відповідно до обраного виробу та технології його виготовлення. Добирає матеріали, інструменти та обладнання для виготовлення виробу. Дотримується прийомів роботи з інструментами, пристосуваннями та обладнанням.</p>
-----------------------	--	---	---	---

Продовження Таблиця 2.3

				обладнанням. Визначає
				<p>необхідну кількість матеріалів для виготовлення виробу. Вирізняє за характерними ознаками технології виготовлення та оздоблення виробів, поширені в регіоні проживання. Визначає сфери застосування різних видів технологій. Виготовляє виріб. Використовує контрольно-вимірювальний інструмент. Комбінує композицію для оздоблення виробу. Оздоблює виріб. Розраховує орієнтовну вартість витрачених матеріалів. Дотримується правил безпечної праці при виконанні технологічних операцій. Читає та виконує графічне зображення .Усвідомлює важливість правильного добору конструкційних матеріалів. Усвідомлює важливість грамотного виконання графічного зображення для виготовлення виробу. Робить висновки про роль механізмів у перетворювальній діяльності</p>

Продовження Таблиця 2.3

Розділ 2. Технологія побутової діяльності та самообслуговування				
Моя зачіска	Технологія добору зачіски		3	Знає, як за допомогою рослинних натуральних засобів зміцнити волосся та змінити його колір. Добирає зачіску відповідно до форми обличчя. Розрізняє та добирає рослинні засоби для догляду за волоссям. Висловлює судження про переваги натуральних рослинних засобів у догляді за волоссям

Дослідження показують, що розроблена методика реалізації очікуваних результатів учнів на уроках трудового навчання у процесі організації проектно-технологічної діяльності успішно формує предметну проектно-технологічну компетентності вихованців закладів середньої освіти, забезпечує практичне, інтелектуальне та духовне мислення, задля можливості самореалізації кожного учня з різним рівнем здібностей [10].

2.2 Методичні особливості розробки творчого проекту за основною технологією виготовлення виробів з бісеру в 8 класі

Метод проектів - це система із гнучкою моделлю організації процесу навчання, яка орієнтується на творчу реалізацію особистості та розвиток її можливостей під час створення освітнього продукту самостійно, колективно чи інтерактивно та презентації результатів

кінцевої діяльності, що здійснюється під постійним контролем учителем.

Робота над проектом розглядається, як творча праця учня, яка основана на його вільному виборі, де враховані усі інтереси й вподобання школяра, та спрямована на очікувані результати його діяльності.

Найкоротший шлях від початкового етапу до остаточних результатів називається моделлю особистісно орієнтованого навчання, зміст якої покладено в комплекс методів і засобів навчання, де головне місце займає особистість школяра. Саме він являється суб'єктом процесу пізнання, тому всі процеси проектної технології повинні спрямовуватися на розвиток особистості школяра, що передбачає самостійне виконання проекту.

Початок проектування здійснюється з усвідомлення учнем основної теми і мети, визначення проблеми і завдань, над якими потрібно працювати. Наступний етап - ознайомлення учнів із загальними метою і проблемою, задля втілення задуманого; розробка плану та робота за ним, підведення підсумків та письмовий аналіз виконаної роботи [20].

Розглянемо методику реалізації очікуваних результатів учнів на заняттях трудового навчання засобами розробки творчого проекту.

ЗМІСТ

1. Організаційно-підготовчий етап

1.1 З історії виготовлення виробів з бісеру.

1.2 Визначення мети та завдань проекту, визначення вимог до проектної моделі.

1.3 Здійснення аналізу об'єктів-аналогів та вибір кращої ідеї для реалізації у своєму проекті.

2. Конструкторський етап

2.1 Розробка робочого ескізу.

2.2 Підбір техніки виготовлення.

2.3 Вибір матеріалів та інструментів.

3. Технологічний етап

3.1 Технічна послідовність виготовлення.

4. Заключний етап

4.1 Економічні розрахунки та екологічна експертиза виготовленого виробу.

4.2 Економічна та екологічна оцінка результатів діяльності.

4.3 Обґрунтування творчої форми презентації проекту та його реклама.

1. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПІДГОТОВЧИЙ ЕТАП

1.1 З історії виготовлення виробів з бісеру.

Бісероплетіння – це один із давніх та найпоширеніших видів мистецтва. Історія виготовлення виробів із бісеру є дуже давньою. Раніше не було бісеру тому люди знаходили їм заміну у вигляді зубів та кісток різних тварин. З часом люди почали використовувати намистини з металу. Потім Єгиптяни знайшли спосіб виготовлення бісеру із скла. Із розвитком цього ремесла, бісер поступово почав з'являтися у Сирії, Римській імперії. Завдяки прикрасам люди змогли виражати особисте розуміння навколишнього середовища. Найвищих результатів в даному процесі здобули найдавніші жителі Америки. Мешканці Індії почали оформляти свої оселі різними стрічками та намистом [6].

В Україні перші жіночі прикраси почали виготовляти з намиста. Про те що намисто виникло ще в давні часи свідчили їхні різноманітні назви, такі як коралі, монисто, намисто. З часом намисту почали надавати різної форми та кольору. Перші намиста виготовлялись із зерен, кісточок всіх овочів та фруктів, молюсків. Такі «пацьорки» хотіла отримати кожна молодиця [6].

Згодом Чехія налагодила масове виготовлення намиста, тому це дало змогу кожній українській жінці виготовляти собі різні прикраси, та носити їх із задоволенням.

На сьогоднішній день прикраси із бісеру залишаються популярними як і в давні часи. В них вкладено відбиток історії, традиції кожного народу та виражено єство кожної особистості. Майстри сьогодення створюють різноманітні окраси як, підвіски, браслети, оздоблення на предмети одягу та побуту [6].

Рис.2.1-Японські прикраси

Дизайнери з України застосовують намисто для оздоблення своїх колекцій. Наприклад дизайнер Олег Скирда використовує його для оформлення капелюхів.

Рис. 2.2 - Українські жіночі прикраси: селянки, пацьорки, згарди, дукати

Діана Дорожкіна вважає, що бісер надає почуття прекрасного, він також присутній у роботах Юлії Айсіної [6].

Дуже багато музеїв зберігають колекції вирибів із бісеру. Наприклад такі музеї як Львівський та Чернівецький представляють в своїх колекціях сукні та сорочки, які розшиті різнобарвним бісером.

На даний момент багато дівчат використовують у своїх образах різноманітні та оригінальні оздоби.

Рис.2.3 - Бісерні прикраси американського дизайнера Шеррі Серафіні

Які саме матеріали використовуються для бісероплетіння:

Бісер - дуже старовинний матеріал. Його розвиток почався IV тис. до н. е., коли започаткували виготовлення скла. Його найменування виникло від фальшивих перлин, які мали свій початок в Єгипті. Сьогодні найголовнішими виробниками та майстрами бісеру є Японія, Чехія, Тайвань.

Маленькі, скляні, металеві, різнокольорові, декоративні предмети різноманітних форм і називаються бісером.

Цей матеріал дуже широко застосовується з іншими предметами різними за формою та розмірами.

Найкращою сировиною для створення бісеру є скло. Та зазвичай використовують пластмасу, фарфор та метал.

Повчання при роботі. Ніколи не застосовуйте бісерини з нерівною формою, тому що в кінці отримаєте не охайний виріб.

Найпопулярніший та широковикористовуваний бісер має сплющену форму з гладеньким обробленим отвором. Але він може бути або овальним або неправильної форми. Рубкою називають частину трубки із гранованою формою, в центрі якої знаходиться отвір. Розмір якої може бути від 2 до 3 мм. Якщо він буде більшого розміру то це вже буде стеклярус. Він в свою чергу буває різної форми, довжини та ширини.

Бісер буває різним за розміром. Тому у кожного є свій власний номер. Чим більший номер тим менші бісерини.

За кольоровою гамою він поділяється на прозорий та непрозорий. Безбарвний виробляють з скла та пластику які не мають вираженого кольору. Завдяки різним способам обробки, цей матеріал набуває перламутрового блиску або матового обрису. Варто обирати продукт тільки у перевірених виробників, аби мати якісний виріб.

1.2 визначення мети творчого проекту та завданнями.

Мета проекту – виготовити намисто з бісеру.

Завдання до проекту:

1. Аналіз моделей-аналогів та його критерій.
2. Підготувати документацію із процесу виготовлення проекту.
3. Зробити конструкційну карту.
4. Розрахувати собівартість виробу та його безпечність.
5. Підготувати рекламу щодо виробу, зробити висновки.
6. Презентувати виконаний проект.

Вимоги до моделі із творчого проекту:

- Функції які модель може виконувати;
- оригінальність зовнішнього вигляду;
- естетичні показники;
- технологічність конструкції;
- оцінка собівартості;
- зручність у використанні;
- безпечність матеріалів.

1.3 Об'єкти-аналоги, вибір кращих ідей для власного проекту.

Рис. 2.4

Рис. 2.5

Рис. 2.6

Рис. 2.7

Таблиця 2.1

Критерії оцінки виробу

Критерій	Варіант			
	1	2	3	4

Можливість використання у якості декору(утилітарна функція)	5	5	5	5
-досконалість форми	4	5	4	4

Продовження Таблиця 2.1

-поєднання кольорів	4	5	4	3
Оригінальність виробу, досконалість композиційного рішення (естетична функція)	5	5	4	3
Невелика трудомісткість	5	3	4	4
Невисока собівартість матеріалів	5	3	4	5
Технологічність конструкції	5	5	5	4
Екологічна безпечність виробу	5	5	5	5
Разом	38	36	35	33

Модель яка отримала найбільшу кількість балів - № 1

2. КОНСТРУКТОРСЬКИЙ ЕТАП

2.1 Розробка робочого ескізу.

Рис. 2.8- Клаузура виробу

2.2 Підбір техніки виготовлення

Основною технікою виконання є мозаїчна техніка пошиття.

2.3 Підбір матеріалів, інструментів

Для виготовлення намиста нам знадобляться такі матеріали та інструменти: п'ять відтінків бісеру золотого кольору, також бісер бордового кольору та бусини різного розміру бордового і прозорого кольору, волосінь, ножиці, фурнітура, застібки.

3. ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ЕТАП ПРОЕКТУ

Таблиця 2.2

3.1 Технологічна послідовність виготовлення виробу.

№	Опис дій що виконувались	Фото дій що виконувались

1	<p>Беремо матеріал який нам потрібен це- золотий бісер № 10020, № 69823, № 17050, № 17070, № 10020, № 97070, бусини- бордового, прозорого кольору; волосінь, ножиці, голка, фурнітура, застібки.</p>	
2	<p>Перше що ми робимо це беремо ємність в яку насипаємо всі відтинки бісеру золотого кольору та бордового, потім відрізаємо волосінь зручної для пошиття довжиною, волосінь протягуємо в голку.</p>	

Продовження Таблиця 2.2

3	<p>Беремо волосінь із голкою, на яку надягаємо</p> <p>вісім бісеринок та з'єднуємо їх у коло. Прошиваємо ряди так, як показано на рисунку.</p>	
4	<p>Для того, щоб було зурчніше прошивати початкові ряди беремо трубочку потрібного нам діаметру, вставляємо її у виріб.</p>	
5	<p>Продовжуємо виготовляти виріб.</p>	
6	<p>Виготовляємо два джгути довжиною 18 сантиметрів .</p>	

Продовження Таблиця 2.2

7	<p>Починаємо виготовляти деталь яка знаходиться по центру.</p> <p>Беремо голку із волосінню та рочиємо нанизувати на неї бісер довжиною 25 сантиметрів.</p>	
8	<p>Виготовляємо дев'ять таких деталей.</p>	
9	<p>З'єднуємо їх з одного кінця між собою.</p>	
10	<p>Заплітаємо їх у косу.</p>	

Продовження Таблиця 2.3

11	З'єднуємо деталі між собою.	
12	Пришиваємо фурнітуру та застібки.	
13	Кінцевий результат. Декоративний виріб який можливо використовувати як доповнення до кожного образу.	

4. ЗАКЛЮЧНИЙ ЕТАП**4.1 Економічні розрахунки та екологічна експертиза виготовленого виробу.**

Таблиця 2.3

1. Розрахунок витрат матеріалів (М)

Матеріали	Ціна (за м, шт.) (грн.)	Витрати матеріалів (м, шт.)	Вартість витрат (М), (грн.)
Бісер золотий	8,00	2 уп.	16,00

Продовження Таблиця 2.3

Бісер золотий	8,00	2уп.	16,00
Бісер золотий	8,00	2 уп.	16,00
Бісер золотий	8,00	2 уп.	16,00
Бісер золотий	8,00	1 уп.	8,00
Бісер бордовий	8,00	1 уп.	8,00
Бусини бордові	0,50	20 шт.	10,00
Бусини прозорі	0,50	10 шт.	5,00
Волосінь	20,00	1 шт.	20,00
Голка	1,00	1 шт.	1,00
Фурнітура	2,00	1 шт.	2,00
Застібки	2,00	1 шт.	2,00
Разом:			120,00

4.2 Економічна та екологічна оцінка результатів діяльності.

Виготовлення намиста здійснюється із використанням екологічно чистих матеріалів, враховуючи це, навколишнє середовище та люди, які будуть працювати з ними, не зазнають шкідливих впливів.

Даний проект має ряд позитивних ефектів: по-перше, це можливість виробити та реалізувати виріб за доступною ціною, що матиме естетичний вигляд; по-друге, відсутнє забруднення навколишнього середовища в процесі його виготовлення; по-третє, він приносить прибуток.

4.3 Обґрунтування творчої форми презентації проекту та його реклама.

Реклама

Намисто це гарний аксесуар до будь-якого образу!

Рис. 2.9- Готовий виріб

Робота над творчими проектами зацікавлює і приносить багато задоволення, тому й втілення у життя даного проекту було особливо захоплюючим. Виготовлене намисто відповідає задуму і не поступається за якістю та естетичним виглядом подібним до магазинних виробів. Вважаю мету проекту досягнутою, що зайвий раз доводить - рукоділля це справжнє мистецтво, яке вимагає високої майстерності та фантазії.

Готуючи історико-технологічну довідку про об'єкт проектування, опрацьовувалась велика кількість літератури. Це дає змогу дізнатися багато нової та цікавої інформації. Досить захопливою і, водночас, творчою була робота над розробкою конструкторсько-технологічною документацією. Адже, саме від обраних матеріалів та розробленого ескізу залежав майбутній виріб.

На технологічному етапі нами було удосконалено свої вміння в роботі з бісером, дотримання правил техніки безпеки та санітарно-гігієнічних вимог.

Провівши економічні розрахунки, дійшли висновку, що виріб у порівнянні з ринковими є не дорогим, та за результатами опитування буде мати попит на ринку праці.

Працюючи над проєктованим виробом, поглибили знання, удосконалили вміння і навички, одержали задоволення від плодів своєї праці. Крім того, нам вдалося проявити свої дизайнерські здібності та перевірити свій естетичний смак. Бажання творити своїми руками дає можливість виразити свою індивідуальність.

ВИСНОВОК

У результаті теоретичного аналізу навчально-методичних матеріалів і психолого-педагогічної літератури, нами визначено, що проектно-технологічна діяльність основана на організації процесу навчання учнів, що має гнучкий характер. У результаті такої діяльності реалізуються сучасні вимоги особистісного розвитку учня та враховується індивідуальні здібності й інтереси.

Розглянувши поняття проектно-технологічної діяльності, можемо стверджувати, що реалізація очікуваних результатів в процесі такої діяльності учнів на уроках трудового навчання можлива при використанні трьох основних компонентів: знаннєвого, діяльнісного та ціннісного.

Основною моделлю організації навчання, яка орієнтуються на творчу реалізацію особистості та розвиток її можливостей під час створення освітнього продукту самостійно, колективно чи інтерактивно та презентації результатів кінцевої діяльності, що здійснюється під постійним контролем учителем є метод проектів.

Проектно-технологічна діяльність сприяє розкриттю і розвитку здібностей учнів, та підвищує інтерес до освітньої діяльності на уроках трудового навчання учнів у закладі середньої освіти і сприяє ефективній реалізації очікуваних результатів у процесі розробки творчого проекту. Адже, працюючи над проєктованим виробом, можна поглибити свої знання, удосконалити вміння і навички, одержати задоволення від плодів своєї праці. Крім того, проявити дизайнерські здібності та перевірити свій естетичний смак, а бажання творити своїми руками дає можливість виразити свою індивідуальність.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андреева В. М. Сучасні технології навчання. / Управління школою/ В. М. Андреева – 2004. жовт. (29). – (дод.). – С. 3 – 7.
2. Атутов П. Р. Роль трудового обучения в политехническом образовании школьников / П. Р. Атутов, В. А. Поляков. – М.: Просвещение, 1985 – 128 с.
3. Боголюбов В. И. Инновационные технологии в педагогике / Школа технологий / В. И. Боголюбов – 2005. № 1. – С. 38 – 60.
4. Галузяк В. М., Сметанський М. І., Шахов В. І. Педагогіка: [Навчальний посібник] / В. М. Галузяк, М. І. Сметанський, В. І. Шахов. – Вінниця: «Вінницька обласна друкарня», 2001. – 200с.
5. Гуревич Р. С. Теоретичні та методичні основи організації навчання професійно-технічного закладу: [Монографія] / Р. С. Гуревич. – К.: Школа, 1998. – 243 с.
6. Історія бісероплетіння: [режим доступу <https://history.vn.ua/pidruchniki/tereschuk-labor-training-service-types-of-work-9-class-2017/19.php>]
7. Давидова О. Застосування сучасних методів навчання / Освіта. Технікуми, коледжі / О. Давидова. – 2005. – № 1. – С. 16 – 19.
8. Державний стандарт освітньої галузі «Технології. (Трудове навчання)» // Трудова підготовка в закладах освіти - 1996. – №2 – С. 2 – 6.
9. Коберник О. М Інноваційні педагогічні технології у трудовому навчанні: Навч.-метод. Посібник / За заг. ред. О. М. Коберника, Г. В. Терещука. – Умань: СПД Жовтий, 2008. – 212 с.
10. Коберник О. Проектна технологія – модель особистісно орієнтованого трудового навчання / О. Коберник. – Пед. Газета. – 2005. – Трав. (№ 5). – С. 6.

11. Коберник О. Проектна технологія на уроках трудового навчання / О. Коберник. – Сільська школа України – 2005. – жовтень (29 – 36). – С. 32 – 33.
12. Коберник О. М. Проектування і виготовлення учнями виробів з металу // Трудова підготовка в закладах освіти / О. М. Коберник, С. М. Ящук. – 2002. – № 3. – С. 29-32.
13. Коберник О. М. Трудове навчання в школі: проектно-технологічна діяльність. 5-12 класи / За ред. О. М. Коберника, О. М. Коберник, В. В. Бербец, Н. В. Дубова та ін. – Х. : Вид. група «Основа», 2010. – 256, [1] с.: іл., табл. – (Серія «12-річна школа»).
14. Кремінь В. Освіта і наука визначають авторитет держави / В. Кремінь // Трудова підготовка в закладах освіти – 2003. – № 1 (27). – С. 2 – 5.
15. Матіюк І. Інноваційні підходи до створення моделей навчального процесу / І. Матіюк. – 2001. - черв. (№ 21 – 22). – С. 12 – 15.
16. Мірошніченко Ю. Дидактичні принципи добору і розробки програмних педагогічних засобів для освітньої галузі «Технологія» / Ю. Мірошніченко. // Трудова підготовка в закладах освіти – 2005. – № 5. – С. 5–8.
17. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка: [Навчальний посібник] / Н. Є. Мойсеюк – Вінниця: «УНІВЕРСУМ – Вінниця», 1998. – 350с.
18. Пометун О. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання : [наук.-метод.посібник] / О. Пометун, Л. Пироженко ; [за ред.. О. І. Пометун]. – К. : Видавництво : А.С.К., 2004. – 192 с.
19. Положення про календарно-тематичне планування: [режим доступу <https://geozav.jimdo.com/>]
20. Проектно-технологічна спрямованість змісту навчального предмета «Технології» в основній школі: [режим доступу <http://undip.org.ua/upload/iblock/>]

21. Сидоренко В. Проектно-технологічний підхід як умова оновлення змісту трудового навчання школярів / В. Сидоренко // Трудова підготовка в закладах освіти – 2004. – № 1 (31). – С. 2-7.
22. Скаткин М. Н. Методология и методика педагогических исследований / М. Н. Скаткин. – М.: Педагогика, 1988. – С. 44-51.
23. Сколотнева Е. И. Бисероплетение / Е. И. Сколотнева. — СПб.: ООО «Золотой век», 1999.- 73 с.
24. Терещук А. І., Коберник О. М. Трудове навчання. Методичні та дидактичні матеріали. 5 клас / А. І. Терещук, О. М. Коберник. – Х.: ТОРСІНГ ПЛЮС, 2006. – 160 с.
25. Технологічна освіта: методичні рекомендації МОН України щодо організації навчального процесу в 2017/2018 навчальному році; оновлені на компетентісній основі навчальні програми для 5-9-х класів ЗНЗ; методичні коментарі провідних науковців щодо впровадження ідей Нової української школи. – К. : УОВЦ «Оріон», 2017. – 64 с.
26. Трудове навчання (технології) та креслення. Методичні рекомендації для вчителів на 2018/19 рік: [режим доступу <https://osvita.ua/school/materials/metod-rekom/61582/>]
27. Шорис М. Техника плетения из бисера / М. Шорис // Бурда. — 1997.— №9.- С. 8-12.
28. Юрженко В. Трудове навчання як основа формування системного уявлення про середовище / В. Юрженко // Трудова підготовка в закладах освіти – 2004. – №2 (32). – С 5-7.

План – конспект уроку № 7**Проект:** «Прикраса молодої панянки»**Основна технологія:** Технологія виготовлення виробів з бісеру.**Клас:** 8**Дата:****Тема уроку:** «Вибір та обґрунтування теми проекту. Планування роботи з виконання проекту»**Мета уроку:**

- Навчальна: зробити аналіз технологічної, історичної літератури; визначати вимоги до об'єкту проектування, закріпити вміння та навички у виготовленні виробу;
- Виховна: виховування і підтримування інтересу до процесу отримання знань, культуру праці.
- Розвивати: інтелектуальні здібності учнів, уміння аналізувати, класифікувати, порівнювати, робити умовиводи за аналогією.

Тип уроку: Урок формування та вдосконалення вмінь і навичок.**Час:** 45 хв.**Хід уроку:****I. Організаційна частина .**

Доброго дня! Хто сьогодні відсутній?

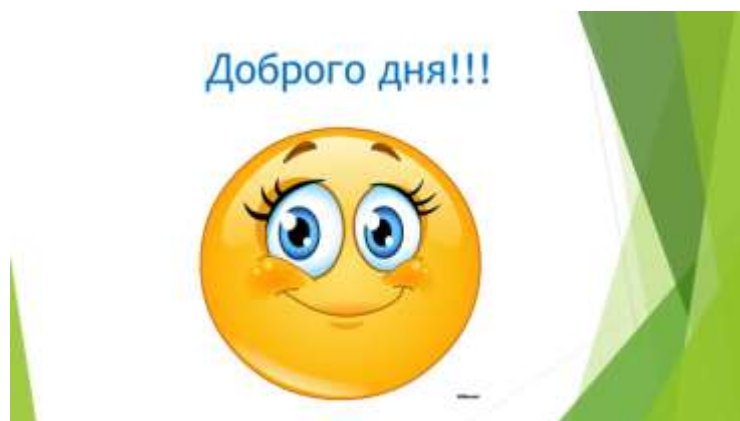

Рис.А.1 – Слайд 1

Визначення готовності учнів до уроку.

(Створення позитивної атмосфери учнів на уроці).

II. Актуалізація навчальної діяльності учнів.

Для проведення даного уроку учням на попередньому занятті повідомляю тему майбутнього уроку та умови і правила, які будуть діяти на цьому уроці;

- Ознайомитись з еволюцією розвитку бісероплетіння.

- Дібрати літературу в якій описується процес виготовлення виробів з бісеру.

- Узгодити з батьками орієнтовані передбачувані витрати на реалізацію творчого проекту.

Учні розподіляють завдання та виконують його в позаурочний час, а також самостійно добирають потрібний матеріал, обмірковує форму подачі матеріалу.

У процесі бесіди з'ясовуються такі питання:

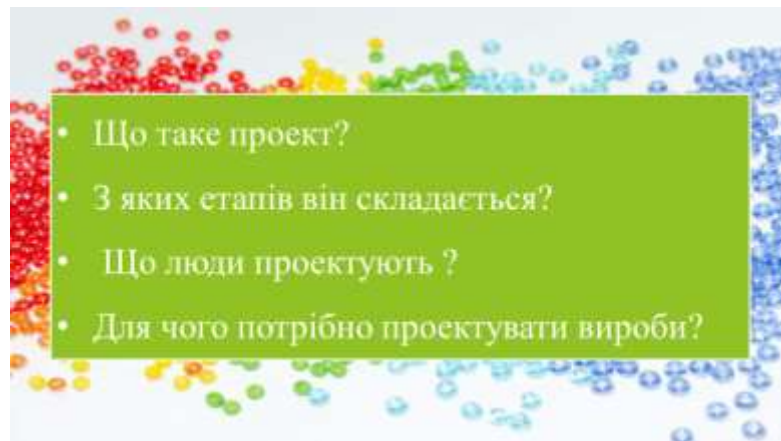

Рис. А.2 – Слайд 2

- Що таке проект?
- З яких етапів він складається?
- Що люди проектують ?
- Для чого потрібно проектувати вироби?

III. Повідомлення теми, мети і завдання уроку.

Учні записують у робочий зошит тему уроку: «Вибір та обґрунтування теми проекту. Планування роботи з виконання проекту».

На цьому уроці ми розробимо завдання проекту, спробуємо спроектувати, проаналізувати майбутній виріб. Визначення завдань для учнів на урок.

Рис. А.3 – Слайд 3

Питання для обговорення. Бесіда.

- Які вам відомі види плетіння з бісеру?
- Які матеріали використовуються для виготовлення виробів?
- Які технології вам відомі?

Запитання до проекту. (на ці питання ми з вами одержимо відповідь в процесі уроку)

- Які матеріали можна використати для виготовлення виробів з бісеру?

- Які існують джерела для інформації?

Завдання до проекту.

- Зробити загальний огляд видів бісероплетіння.
- Історичний огляд технології бісероплетіння.
- Зробити порівняльний аналіз аналогічних виробів .
- Знайти спільні риси.
- Знайти відмінності.

- Проаналізувати, порівняти та зробити висновки.

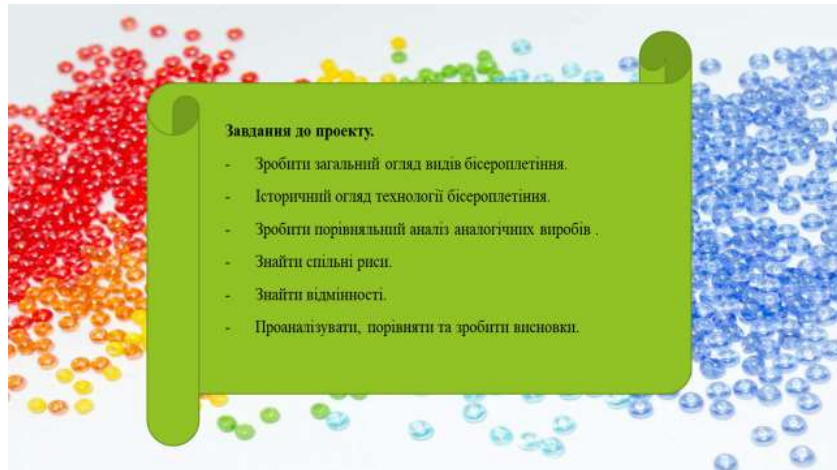

Рис. А.4 - Слайд 4

IV. Вивчення нового матеріалу. (закріплення вивченого)

- 1. Пригадайте поняття творчого проекту.** (прийом «продовжіть визначення»)

Проектування – процес, який починається з моменту отримання завдання; розробка концепції, аналіз об'єкта, конструювання, макетування, проектна документація:

- назва об'єкта;
- функція, призначення;
- габаритні розміри;
- аналіз існуючих аналогів (матеріал, форма, естетика...)
- вимоги до дизайну об'єкта;
- норми витрати матеріалу;
- ескізи креслення виробу;

Базова модель – форма виробу, яку використовують для розробки цілого ряду подібних виробів.

Модель-аналог – це модель, що створена на основі базової моделі, але відрізняється формою деталей чи оздобленням.

Рис. А.5 - Слайд 5

2. Можливі теми творчих проектів.

Обговорення запропонованих учителем тем проектів (варіантів виробів із бісеру на нитковій основі).

2. Пригадайте етапи проектування.

Сьогодні ми розглянемо детальніше організаційно-підготовчий етап. (Слайд з етапами проектування).

Рис. А.6 - Слайд 6

I. Організаційно – підготовчий етап.

- Обґрунтування проблеми, що виникла, і необхідність її розв'язання.
- Призначення проєктованого виробу.
- Вимоги до виробів даного призначення.
- Вимоги до матеріалів.
- Вибір об'єкту проектування.
- Аналіз зразків-аналогів.

II. Конструкторський етап.

III. Технологічний етап.

VI. Заключний етап.

1. До яких технологій відноситься ваш майбутній виріб ? (

Метод «Прес»

Я вважаю..., Тому що..., Отже.....)

- бути... (гарним...)

- бути виготовлений ...(для подарунку, для себе...)

- виріб має бути... (невелика за об'ємом....)

- виріб має відповідати... (технології вишивки....)

2. Які вимоги до виробу ви ставите? (метод «Мікрофон»)

Необхідно визначитися, яким має бути ваш виріб.

Підведемо підсумок ваших відповідей: Основними задачами при цьому виступатимуть наступні вимоги:

а) естетичні

б) технологічні

в) функціональні

д) економічні

VI. Виконання практичної роботи. Додаток Б (практична робота №1).

V. Домашнє завдання (закінчити і оформити практичну роботу).

ПРАКТИЧНА РОБОТА № 1

Планування роботи з виконання навчально-творчого проекту

1. Визначити мету творчого проекту.
2. Обговорити тему з батьками на предмет необхідності та доцільності такого виробу в побутовому призначенні, його практичного застосування, виділення коштів на придбання матеріалів.
3. Дібрати інформацію про проект в інформаційних джерелах.
4. Проаналізувати моделі-аналоги виробів.
5. Виконати ескізний малюнок свого виробу.
6. Підготувати матеріали, дібрати обладнання та інструменти.
7. Розробити технологічні картки послідовності виготовлення виробу, підібрати технологію його виготовлення.
8. Виготовити виріб.
9. Розрахувати собівартість виробу.
10. Виконати міні-маркетингові дослідження.
11. Захистити проект.